

משרד החינוך
הוועדה המשרדית לגלישה בטוחה

עוצרים, חושבים ומחליטים

שיעור כישורי חיים לכיתות א-ג בנושא התנהלות מיטבית ברשת

הקדמה:

החופש הגדול עומד בפתח ומציע מגוון של הזדמנויות ופעילויות לילדינו. החופש מהווה הזדמנות להתרעננות, לחידוש כוחות, להעמקת הקשרים החברתיים, ליצירת קשרים חדשים ועוד. יחד עם זאת, החופש מאופיין בשעות פנאי מרובות, וטומן בחובו גם חשיפה למצבי סיכון בעולם הממשי וגם במרחבי הרשת. לאורך שנת הלימודים הדגשנו את החשיבות באשר להפעלת שיקול דעת, פנייה לעזרה והושטת יד באירועי פגיעה המתרחשים ברשת. גם לקראת היציאה לחופשת הקיץ נרצה לחדד מסרים אלו ולעודד התנהלות מכבדת, בטוחה ואחראית ברשת.

מטרת הפעילות:

בפעילות זו נבקש לתרגל עם התלמידים תהליך חשיבה המורכב מהפעולות הבאות:
עוצרים - חושבים - מחליטים. זאת, במטרה לבסס ולחזק את המסרים של הפעלת שיקול דעת ופנייה למבוגר באשר להתנהלותם ברשת, ובכדי להבטיח חופשה מהנה, שקטה ובטוחה.

קהל יעד: כיתות א'-ג'

משך הפעילות: 90 דקות

מהלך הפעילות:

1. המורה תפנה לתלמידים ותאמר: עוד מעט אנו יוצאים לחופשת הקיץ. הקיץ מזמן לנו אפשרויות רבות לבילוי והנאה.
 - א. מה אתם בדרך כלל עושים בקיץ? (משחקים עם חברים, מבלים בים ובבריכה, מטיילים עם המשפחה, הולכים לסרט, משחקים במחשב ועוד). פעילויות אלו הן חווייתיות ומהנות, וכשאנו מתנסים בהן חשוב להקפיד על כללי בטיחות שונים.
 - ב. מהם כללי הבטיחות שאתם מכירים **בעולם "האמיתי"** וחשוב לפעול על פיהם גם בקיץ? (לחצות את הכביש רק במעבר חציה ורק בליווי מבוגר, לחבוש כובע בשמש, למרוח קרם הגנה בשמש, לשתות הרבה מים, לא לדבר עם אנשים שאנו לא מכירים ועוד).

משרד החינוך
הוועדה המשרדית לגלישה בטוחה

*** למורה: אחרי שדיברנו על התנהגות בטוחה בקיץ באופן כללי, נתייחס להתנהלות ברשת.**

ג. מה אתם אוהבים לעשות באמצעות המחשב, הטלפון נייד והטאבלט כשאתם מחוברים לרשת האינטרנט? (מחפשים מידע, משחקים, מסתכלים על תמונות, רואים סרטים, שומעים מוסיקה, שומרים על קשר עם חברים).

ד. האם קרה לכם שראיתם / שמעתם / קראתם משהו לא נעים ברשת? כיצד התמודדתם? (קראתי להורים, סגרתי את המחשב, סיפרתי למורה, לא עשיתי דבר).

ה. כיצד לדעתכם עליכם לנהוג **ברשת?** מהם הכללים המנחים אתכם להתנהלות נבונה ובטוחה ברשת?

***למורה: דוגמאות לכללים (ניתן להוסיף מהם במידה ואינם עולים על ידי התלמידים):**

גולשים לאתרים מוכרים, לא מוסרים פרטים אישיים ברשת, לא נפגשים עם אנשים שהכרנו ברשת, לא מעליבים ברשת, לא משחקים במשחקים הכוללים אלימות ושפה לא נעימה, לא מוסרים סיסמאות לאחרים, מפעילים שיקול דעת לפני שכותבים דברים/מעלים תמונות ומפיצים תכנים, מתייעצים עם מבוגר כשנתקלים בבעיה, שמים לב לכמות הזמן שאנחנו משתמשים במסכים).

**** לשיקול דעת המורה, בשלב זה ניתן להרחיב את הדיון בעזרת אחד משני הסרטונים:**

["מכירים ולומדים ומסכנות ברשת נזהרים"](#)

[בריינפופ – בטיחות באינטרנט](#)

לסיכום הדיון הכיתתי, המורה תאמר לתלמידים כי ברשת, כמו בחיים האמיתיים, אנו לעתים נתקלים באירועים חדשים ולא מוכרים. כדי להימנע ממצבי סיכון עלינו לעצור, להשהות את התגובה, להפעיל שיקול דעת ולהתייעץ עם מבוגר/לפנות לעזרת מבוגר.

א. המורה תלמד את התלמידים את השלבים הבאים:

עוצרים (לפני שנכנסים לאתרים לא מוכרים, לפני ששולחים תמונות, מוסרים פרטים אישיים וכדומה).

חושבים (מפעילים שיקול דעת ומתייעצים עם מבוגרים - הורים, מורים).

משרד החינוך
הוועדה המשרדית לגלישה בטוחה

מחליטים (מחליטים כיצד לפעול - להיכנס /לא להיכנס לאתר, לשחק/לא לשחק במשחק).

ב. המורה תקרין/תכתוב על הלוח דוגמאות לתרגול השיטה:

שיחקתי במשחק מחשב "און-ליין" ואחד השחקנים שאל אותי מה הוא שמי והיכן אני גר.

עוצרים!

חושבים: אני לא מכיר אותו, האם כדאי למסור פרטים אישיים לאנשים שאינני מכירי? אתייעץ עם ההורים.

מחליטים: לא אמסור לו פרטים ואם הדבר יחזור על עצמו, אשתף את הוריי במקרה.

קיבלתי הודעה ובה נכתב כי אם אשלח את תאריך הלידה וכתובתי, אקבל מתנה לכבוד יום הולדתי.

עוצרים!

חושבים: האם זה אמיתי? האם מישהו שלא מכיר אותי באמת ירצה לתת לי מתנה ליום ההולדת? אין מתנות חינם. לכן, אתייעץ עם ההורים.

מחליטים: לא אשלח את הפרטים ואם תופיע הודעה כזו שוב, אשתף את הוריי במקרה.

ג. לסיום השיעור:

דף צביעה עם הסלוגן - "עוצרים, חושבים ומחליטים"

(מצ"ב דפי צביעה להדפסה – [צבעוני](#) / [שחור ולבן](#) / [סימניה לגזירה וצביעה](#)).

או:

עיצוב אימוג'ים אישיים המבטאים את המסר: "עוצרים, חושבים ומחליטים". לדוגמא:

